

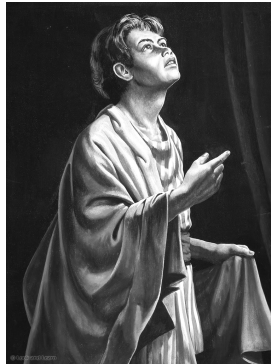
1. Verdwijnde godsdienst, geestelijke bloedarmoede

Elk jaar gaan wij in de herfstvakantie een dagje naar Maastricht. En daar, in Maastricht, lopen we altijd wel even naar binnen bij die grote boekhandel Selexyz. Die zit in de Dominikanenkerk. En altijd als ik daar ben, dan voel ik iets van triestheid. Die kerk is gebouwd in de 13e eeuw. Op 29 september 1294 werd hij ingewijd. Eeuwenlang is zo'n gebouw een huis van God geweest, waar de lof van God werd gezongen en waar mensen kwamen om te bidden. En nu loop je daar te shoppen... Het voelt voor mij aan als een soort symbool van deze tijd: God raakt steeds meer uit beeld. En wat komt er voor in de plaats? Handel...

Nu is het niet terecht om alleen maar te somberen over deze tijd. Er zijn ook heel mooie dingen. Maar toch: als je de Europese geschiedenis overziet, en je ziet al die eeuwen van christelijk geloof, en je ziet voor je ogen hoe dat in onze tijd opdroogt, dan is dat ook aangrijpend. Elk jaar heeft de Protestantse Kerk in Nederland 30.000 leden minder. 30.000, dat is de helft van Capelle. Op geestelijk gebied is dit niet echt een florissante tijd. En nu hebben we gelezen in 1 Samuël 3: 1: 'Nu was in die dagen het woord van de HERE schaars, gezichten (visioenen) waren niet talrijk.' Wat betekent dat? Dat wil zeggen: er was geestelijke armoede. Op het gebied van geloof was er bloedarmoede. In hoofdstuk 2 wordt verteld over de vreselijke toestanden in het heiligdom in Silo. Want hoe zat dat? Het volk Israël was vanuit Egypte het beloofde land binnengekomen, en het had zich daar gesetteld. Maar er was nog geen koning. Elke keer was er een rechter, of richter, die het land een poosje leidde. Er was ook geen hoofdstad, Jeruzalem was nog niet veroverd, die was nog in handen van de Kanaänieten, en in Silo was de tabernakel neergezet. Dat was een heilige tent, met daarin de ark van God, de heilige verbondskist, met daarin de twee stenen tafelen, waarop de Tien Geboden stonden. Nu lezen we in 1 Samuël 3 dat er een stenen gebouw was, een tempel. Misschien is het zo geweest dat rondom die tabernakel, rondom die heilige tent, dat daaromheen een stenen muur was gebouwd, met wat gebouwen voor de priesters en hun helpers, de Levieten. Er is ook een hogepriester, dat is Eli. Maar de zonen van Eli, Hofni en Pinehas, die maken er een afschuwelijke puinhoop van. Zij zorgden vooral goed voor zichzelf, en ze eisten van iedereen het beste offervees op. Bovendien haalden ze prostituees naar de tempel, en bij de ingang van die heilige tent, van de tabernakel, bedreven zij hun overspel. In hoofdstuk 2 lezen we dat Eli een ernstige waarschuwing krijgt. En toch verandert er niets. Eli doet niets. Eli is vooral slap. En intussen wordt Gods naam door het slijk gehaald. Wat hier gebeurt, daar zijn geen woorden voor. Je zou zeggen: nog even en de hele godsdienst van Israël verwatert en verdwijnt. Israël is geestelijk failliet!

2. En toch is er een kind aan God gewijd

En toch... toch is er iets gebeurd. Daar, in dat tempelcomplex, is op een dag een vrouw gekomen, Hanna, en in de tempel heeft ze gebeden, ze heeft gesmeekt om een kind. En die oude Eli, die heeft haar een belofte meegegeven namens God Zelf: 'Je gebed zal verhoord worden.' Dat is ook gebeurd! En zo is ze op een dag teruggekomen, met een klein jongetje aan haar hand. En ze heeft gezegd: 'Ik heb dit kind van de HERE afgesmeekt om dit kind, en nu kom ik mijn zoon aan God toewijden.'

Zo is de kleine Samuël in dienst gekomen van Eli, en elk jaar bracht zijn moeder iets grotere kleren voor hem mee. En hoe oud is Samuël nu, hier in hoofdstuk 3? Het Hebreeuwse woord dat hier wordt gebruikt, dat heeft een brede betekenis, maar ik denk dat Samuël hier een wat ouder kind geweest is, of een tiener. En wat staat er dan, in vers 1? 'De jonge Samuël was in de dienst van de HERE onder toezicht van Eli.' Dat vind ik opmerkelijk! Want je zou toch zeggen: daar in Silo, dat wás me toch een bende! Hoe kan daar nog iets goed gebeuren?! Hoe kun je dáár nou de HERE dienen? Hanna en haar man Elkana, hadden die niet beter een huisgemeente kunnen beginnen of zo? Iets nieuws, ver weg van dat zondige Silo?

Nee, dat doen ze niet. Ze brengen hun zoon naar het heiligdom van God. Waar héél veel mis is, en toch is dát Gods heiligdom. Schrijf nóóit zomaar iets af, gemeente! Je kunt dat weleens denken: 'O, die gemeente of die kerk? Dat is niks meer! En daar? O, dat is zo vrijzinnig! Of dat is zo ouwerwets! En al die poppenkast in de Rooms-Katholieke kerk, of in de Russisch-Orthodoxe kerk, dat stelt allemaal niks voor!' Pas goed op! Wees er héél voorzichtig mee. Want leest u maar mee, vers 2: 'In die tijd had Eli zich eens op zijn gewone plaats te ruste begeven – zijn ogen begonnen zwak te worden, hij kon niet meer zien.' En dan staat er: 'Nog was de lamp van God niet uitgegaan.' Wat betekent dat? Nou, dat is een tijdsaanduiding. Elke avond werden in de tabernakel de lichten aangestoken van de menora, de zevenarmige kandelaar. En dan werd er zoveel olie in gedaan, dat de vlammetjes brandden tot de morgen. En wat staat hier nu? 'De lamp van God was nog niet uitgegaan.' Het was dus nog donker. Maar dat éne zinnetje, u voelt dat natuurlijk wel aan, dat heft een veel diepere symbolische laag! In de duisternis van die tijd, waarin bijna geen woord van God kwam, was toch de lamp van God nog niet uitgedoofd. Dat is een zinnetje vol hoop! En in die tempel, met z'n graaiende priesters en met de prostitutie in het heiligdom, in die tempel loopt ook een jongen rond, die aan God gewijd is.

3. In de nacht klinkt de stem van God

En die jongen, die hoort een stem in de nacht. 'Samuël!' Hij schrikt wakker en loopt snel naar Eli, maar die beseft niet wat er aan de hand is. Pas de derde keer heeft Eli het in de gaten: dit is de stem van God! 'Als je weer die stem hoort, zeg dan: 'Spreek, HERE, want Uw knecht hoort.' 'Ik luister!'

Als je hierover nadenkt, wat hier gebeurt, dan is het eigenlijk heel indrukwekkend. Dat volk van Israël heeft zich mijlenver verwijderd van God. Die hele dienst van God is één grote karikatuur geworden, het is om te huilen! Maar in diezelfde donkere tijd is er een vrouw die bidt, die haar hart uitstort voor God. En dan wordt er een kind geboren, en dat kind wordt aan God gewijd. En door dat kind maakt God een nieuw begin!

Het is alsof God zegt: 'Die hele oudere generatie priesters, daar kan ik niets meer mee! Helemaal niets! Ik ga ze wegdoen! – Dat is ook de boodschap die Samuël te horen krijgt, en die hij door moet vertellen aan Eli. Een afschuwelijke boodschap! Het kwaad is zó groot in de ogen van God, hier is geen weg terug meer. - Máár... Maar tóch gaat God verder! Hij roept een jongen, een kind, een tiener. En via déze tiener gaat God opnieuw spreken.

Vandaag is Nathan gedoopt. En dan denk je: 'Wat een wonder. Op het ene moment loop je met een triest gevoel te shoppen in een oude kerk. En op een volgend moment mag je een kind dopen!' Juist de doop van een kind tekent de trouw van God. Hij komt al in je leven terwijl jij zelf nog van niets weet! Jezus belooft je al Zijn genade en Zijn liefdevolle vergeving, terwijl je nog geen enkele zonde hebt gedaan! In alle opzichten is God jou vóór! Hij is de eerste, Hij neemt het initiatief! Precies zoals in het verhal van Samuël: God Zelf maakt een nieuw begin. In de nacht klinkt Zijn stem.

En hoe kon dit gebeuren? De Heilige Geest werkte in het hart van Hanna, en Hanna ging bidden. En die biddende vrouw werd vervolgens een biddende moeder. Wat is dat rijk, als je zó mag erkennen dat je kind een geschenk is van God. En dat je belangrijkste doel in de opvoeding is, dat je kind de HERE zal dienen. Dat was voor Hanna het belangrijkste doel! Je zou zeggen: 'Nu heeft ze zó hard gebeden om een kind, maar dit kind, daar beleeft ze toch weinig lol aan? Hij is altijd weg!' Maar het ging Hanna ook niet om haar zelf. Dat kind was er niet om haar als moeder te behagen, om haar een prettig gevoel te geven. Dat kind, dat was er God te behagen, om Hem te dienen. En wie houdt van God, die heeft dat als hoogste doel in de opvoeding: dat je kind Hem leert liefhebben. Dat heb je niet in de hand, en je kind kan een andere weg gaan, maar je mag blijven bidden! God is een hoorder van het gebed, dat heeft Hanna ervaren!

In de nacht klinkt de stem van God. 'Samuël! Samuël!' En dan zegt Samuël: 'Spreek, want Uw knecht hoort.' 'Uw knecht', de 'knecht van de HERE'. Die uitdrukking, de 'Knecht des HEREN', die komt later terug, met name in het bijbelboek Jesaja. En weet u wie er dan bedoeld wordt met de 'Knecht des HEREN'? Dat is de Messias, de Verlosser die zal komen. De woorden van Samuël zijn héél kenmerkend voor een knecht van de HERE, en ze zijn óók kenmerkend voor déze Knecht des HEREN: 'Spreek HERE, want Uw knecht hoort.'

In het duister van de tijd, toen wij als mensen bij God vandaan waren gedreven, toen klonk – om het maar eens héél menselijk te zeggen – toen klonk in de hemel ook die stem van God. En die stem riep Jezus. De Vader riep de Zoon. En de Vader zei: 'Mijn Zoon, de mensen hebben Mij losgelaten. Wil Jij naar de aarde gaan, om hen te verlossen?' In de oude theologieboeken heet dat gesprek tussen de Vader en de Zoon de 'raad des vredes', het 'vredesberaad'. En natuurlijk, dat is maar menselijk gesproken. Maar de Zoon, Hij heeft Zijn roeping aanvaard. 'Spreek HERE, want Uw Knecht hoort.'

In Psalm 40 lezen we daar iets over, een Psalm die profetisch vooruitwijst naar de komst van de Messias. Vers 7: 'In slachtoffer en spijsoffer hebt U geen behagen, – U hebt mij geopende oren gegeven ('Ik hoor!') –, brandoffer en zondoffer hebt U niet gevraagd. Toen zeide ik: Zie, ik kom; in de boekrol is over Mij geschreven; Ik heb lust om Uw wil te doen, Mijn God, (Ik doe graag wat U wilt), Uw wet is in Mijn binnenste.'

4. Steeds weer maakt God een nieuw begin

In de nacht van deze wereld heeft God een nieuw begin gemaakt. Hij heeft Zijn Zoon geroepen. En Zijn Zoon heeft het gezegd: 'Spreek HERE, want Uw Knecht hoort.' Hij heeft Samuël geroepen en met Hem een nieuw begin gemaakt in Israël. En elke keer blijft God roepen. Hij maakt een nieuw begin als een kind wordt gedoopt. En Hij roept ons, ook vandaag! Hij roept u, Hij roept mij, maar Hij roept

héél speciaal jou! Als je hier zit als kind, of als tiener of als jongere. Misschien denk jij weleens: 'De kerk, dat is iets voor ouderen, voor volwassenen.' Maar wie riep God? De oude Eli? Nee, God riep Samuël, een kind, een tiener! God heeft een warm hart voor kinderen, voor jongeren! Besef jij dat? Juist nu roept God jou! Juist nu heeft God je nodig! En God vertrouwt jonge mensen. Besef je dat? Samuël krijgt hier een héél moeilijke opdracht, echt héél moeilijk! Hij durft zelf niet naar Eli toe te gaan. Maar God vertrouwt Samuël deze opdracht toe. Als jij je beschikbaar stelt voor God, dan wil Hij ook nu al door jou heenwerken. Niet pas láter. Nee, nu!

Als je dit hoofdstuk leest, dan word je daar blij van. Want het begint heel somber, dat zagen we. Maar hoe eindigt het? Het eindigt vól hoop! Vers 19: 'Samuël nu groeide op, en de HERE was met hem en liet geen van zijn woorden ter aarde vallen.' Oftewel: God deed alles wat Hij had gezegd, en daarmee bevestigde Hij het gezag van Samuël. Vers 20: 'En geheel Israël van Dan tot Berseba kwam tot de erkenning, dat aan Samuël door de HERE het ambt van profeet was toevertrouwd. De HERE verscheen ook verder in Silo, want Hij openbaarde Zich in Silo aan Samuël door het woord des HEREN.' Merkt u het verschil? In één hoofdstuk! Aan het begin: 'Het woord van de HERE was schaars..' En hier: 'De HERE verscheen ook verder in Silo, want Hij openbaarde Zich in Silo aan Samuël.' Nóóit is de nacht zó donker, of Gods licht kan er tóch were doorheen stralen! Houdt u dat vast?! Laat u nooit, maar dan ook nooit in de put praten, dat het óver is met de kerk, en met het christelijk geloof. Dat is duivelspraak! 'Nog is de lamp van God niet uitgedoofd.' En God zij dank! Hij heeft Zijn vredesberaad gehouden! Hij heeft Zijn initiatief genomen! Jezus heeft het gezegd: 'Spreek HERE, want Uw Knecht hoort!' En Hij ís gekomen! Vandaag ís er gedoopt! Hoe donker ook het begin, het einde zal licht wezen!

5. Er is altijd nieuwe hoop!

Omdat de HERE leeft, is er altijd nieuwe hoop! Ook in onze tijd! Deze week kregen we een kerstkaart van de GZB, de Gereformeerde Zendingsbond. Dat is een fantastische organisatie, ik kan niet anders zeggen. Die kaart, dat was een kerstgroet uit Indonesië, geschreven door Firdaus Sattu Pulung, predikant van de Torajakerk in Padang Alla op het eiland Sulawesi. Wat schrijft hij? 'Beste collega's in Nederland, eenhartelijke groet vanuit Toraja in Indonesië. In dit gebied is de GZB bijna honderd jaar geleden begonnen met zendingswerk. Inmiddels is er een levendige kerk met zo'n 650.000 leden en ruim duizend predikanten. Velen van ons werken in een afgelegen gebied, ik ook. Je kunt er niet met een auto komen en zelfs niet per motor. Vanaf de weg loop ik nog een paar uur om in mijn gemeente te komen. Als predikanten van de Torajakerk vinden wij het belangrijk om het Evangelie niet voor onszelf te houden, maar het ook op moeilijke plekken te vertellen! Werken op zo'n plek kan zwaar en soms zelfs ontmoedigend zijn. Misschien herkent u dat. Het is dan belangrijk om niet te aarzelen, want dan kun je je werk niet met overtuiging doen. God zal in alles voorzien! Met Kerst staan we heel speciaal bij dit wonder stil. Ik wens u een gezegende Kerst toe, samen met uw familie, gemeente en hopelijk ook met mensen die het Evangelie nog niet kennen! Een hartelijke groet van Firdaus Sattu Pulung.' Dat is het! Nieuwe hoop! God neemt altijd weer initiatief! Zijn stem klinkt in de nacht, en Hij roept mensen tot leven, Hij roept Zijn kerk tot leven! De toekomst is in Zijn handen! De toekomst is goed! Amen.